نگاه

رحمانی‌فضلی و پیشبرد اهداف سیاست داخلی دولت روحانی

ابوذر کوثری

● در تحلیل‌های مربوط به ریشه‌ها، علل و چرایی پیروزی آقای روحانی در انتخابات ۹۶ و نیروهای مؤثر در این پیروزی تاکنون به عوامل و نیروهای مختلفی اشاره شده است. در عمده این تحلیل‌ها به‌درستی به نقش و جایگاه نیروهای سیاسی اصلاح‌طلب و بدنه اجتماعی حامی آن، تأکید ویژه‌ای شده است، زیرا بدون حضور مؤثر این جریان سیاسی، چه‌بسا این پیروزی نیز دور از دسترس می‌نمود. نخبگان اصلاح‌طلب بالطبع با آگاهی از این نقش تعیین‌کننده، منتظر بازتاب این نقش‌آفرینی در عرصه سیاست عملی و حوزه اجرائی‌اند. درهمین‌راستا، ترکیب کابینه آقای روحانی و وزرای حاضر در آن برای اصلاح‌طلبان محملی است تا نتیجه حمایت خود از آقای روحانی را به نظاره بنشینند.

وزارت کشور به‌عنوان مهم‌ترین متولی حوزه سیاست داخلی کشور از اهمیت ویژه‌ای در اجرای سیاست‌های عمومی دولت برخوردار است و از این منظر وزیر معرفی‌شده برای تصدی آن معمولا محل بحث فراوانی در محافل سیاسی واقع می‌شود. قوت‌گرفتن احتمال معرفی آقای رحمانی‌فضلی به‌عنوان وزیر کشور و ابراز انتقادها از این موضوع از سوی برخی چهره‌های منتسب به اصلاح‌طلبی، بار دیگر به این بحث دامن زده است که اصولا اهداف دولت اعتدال که تا حد زیادی به مبانی فکری اصلاح‌طلبان نیز نزدیک است، با درپیش‌گرفتن چه راهبردی از امکان تحقق بالاتری برخوردار است. از این منظر، ابقای آقای رحمانی‌فضلی در مقام وزیر کشور صرف بحث درباره حضور یک چهره اصولگرا در کابینه دولت نزدیک به اصلاح‌طلبان نیست، بلکه مهم‌تر از آن همان‌طور که گفته شد، بحث بر سر اتخاذ کارآمدترین تاکتیک یا استراتژی برای دستیابی به اهداف اصلاح‌طلبانه است. اما حضور رحمانی‌فضلی در پست وزیر کشور در نهایت به نفع دولت آقای روحانی و اصلاح‌طلبان است یا به ضرر آنها؟ در ادامه، بحث خود را با چند مفروض اصلی پی خواهیم گرفت و در نهایت به این نتیجه خواهیم رسید که ابقای آقای رحمانی‌فضلی ضمن کمک به افزایش کارآمدی دولت، خلاف آنچه در بدو امر به نظر می‌رسد، باعث ارتقای جایگاه اجتماعی و سیاسی نیروهای اصلاح‌طلب از طریق پیشبرد مطلوب‌تر اهداف آنها خواهد شد.

مفروض اول: اصلاح‌طلبی علاوه بر یک بینش یک روش است. روشن است که اصلاح‌طلبی در ایران بن‌مایه‌های فکری، فلسفی، اجتماعی و سیاسی دارد. اما این نگرش سیاسی به همان اندازه که نوعی خط‌مشی فکری است، شاید مهم‌تر از آن یک «روش» نیز هست، روشی برای پیشبرد و تحقق خط‌مشی فکری اصلاح‌طلبانه. از این منظر لازم است که منتقدان معرفی آقای رحمانی‌فضلی برای وزارت کشور به این نکته اساسی توجه کنند که در شرایط کنونی مناسبات قدرت در ایران، پیشبرد اهداف دولت و اصلاح‌طلبان لزوما به معنای انتخاب وزیری اصلاح‌طلب نیست، بلکه پیگیری اهداف اصلاحی و سازگار با مصالح ملی چه‌بسا از طریق شخصیت‌های سیاسی مرضی‌الطرفین در بین نیروهای سیاسی کشور امکان‌پذیرتر باشد. مفروض دوم: در عرصه سیاست‌ورزی، آنچه دارای اهمیت است، آثار و تبعات کنش‌ها و رفتارهای سیاسی است. از این منظر ارزش سیاسی هر کنش چه‌بسا در بدو ظهور و وقوع آن ظاهر نمی‌شود، بلکه ارزش و بار سیاسی آن در اثراتی است که در آینده از خود بر جای خواهد گذاشت. بررسی تجربه رفتار جریان‌های سیاسی در کشورمان گویای آن است که پیروزی‌ها و شکست‌ها در مقاطعی از زمان، درواقع خلاف آن چیزی بوده است که از آن تعبیر به شکست یا موفقیت شده است. بررسی برخی انتقادهای صورت‌گرفته از اعضای احتمالی کابینه دولت دوازدهم از جمله گزینه وزارت کشور بیانگر آن است که این انتقادات (که در برخی موارد نیز درست است) بیشتر از آنکه ناظر بر عملکرد و کارآمدی وزیر معرفی‌شده باشد، ناظر بر شخصیت سیاسی اصولگرای اوست. این در حالی است که به نظر نگارنده حداقل در بین گزینه‌های احتمالی که برای تصدی پست وزارت کشور مورد گمانه‌زنی بوده‌اند، آقای رحمانی‌فضلی از کارآمدی بالاتری برخوردار است و بالطبع از منظر پیشبرد اهداف و برنامه‌های دولت موفق‌تر خواهد بود. این نکته دارای اهمیت است که آنچه باید در انتخاب اعضای کابینه آقای روحانی در اولویت باشد، نه ارضای عاطفی-هیجانی بخش‌های رادیکال نیروهای حامی خود، بلکه ارتقای کارآمدی دولت است. مفروض سوم: کنش‌های سیاسی در یک بستر (context) انجام می‌پذیرد. این بستر الزامات و اقتضائات خاص خود را دارد و از نیروهای سیاسی مختلف همسو، غیرهمسو و بعضا متعارض تشکیل می‌شود. بستر سیاسی کنونی ایران، متشکل از نیروهای سیاسی، اجتماعی و اقتصاد سیاسی مختلفی است که کنشگران سیاسی باید استراتژی‌های برنامه‌ای خود را با ابتنا به ارزیابی این نیروها و لحاظ همه احتمالات و امکان‌های بالقوه پایه‌گذاری کنند. براساس این مفروض، هرچند آرمان‌گرایی در حوزه نظر می‌تواند توجیهی داشته باشد، اما اتخاذ رویکردها و تصمیمات آرمان‌گرایانه در عرصه اجرائی کشور فاقد توجیه است.

ادامه در صفحه ۱۹

رایزنی‌های دیپلماتیک در حاشیه مراسم تحلیف

همه دیدارهای روحانی، جهانگیری، ظریف و لاریجانی با میهمانان خارجی

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری

شرق: عصر روز گذشته، بهارستان شاهد مراسم به‌جاآوردن سوگند دوازدهمین دوره ریاست‌جمهوری ایران بود؛ مراسمی با حضور بی‌سابقه میهمانان خارجی. یکی از میهمان‌های ویژه، فدریکا موگرینی، دومین مسئول زن سیاست خارجی اتحادیه اروپا بعد از کاترین اشتون بود. موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، جمعه‌شب به منظور شرکت در مراسم تحلیف حسن روحانی در رأس هیئتی وارد تهران شد و شنبه صبح، قبل از برگزاری مراسم تحلیف رئیس‌جمهوری، دیدارهای رسمی خود را با حسن روحانی، محمدجواد ظریف، کمال خرازی و علی‌اکبر ولایتی آغاز کرد.

موگرینی: ما دنبال برنامه‌ای برای تضمین اجرای کامل برجام هستیم

اولین دیدار مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با حسن روحانی، دوازدهمین رئیس‌جمهوری ایران، است. روحانی در دیدار موگرینی، با تأکید بر اینکه ایران هیچ مانعی برای توسعه مناسبات با اتحادیه اروپا قائل نیست، گفت: «امیدواریم در دولت دوازدهم شاهد استحکام برجام، افزایش مناسبات با اتحادیه اروپا و توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی میان دو طرف باشیم». روحانی گفت: «ایران و اتحادیه اروپا در چهار سال گذشته، گام‌های مثبت و مهمی را در راستای توسعه روابط و همکاری‌ها برداشته‌اند که این مناسبات، در شرایطی که نقاط مختلف جهان به‌ویژه منطقه خاورمیانه با نگرانی‌ها، تنش‌ها و مشکلات فراوان و پیچیده‌ای مواجه است، بسیار حائز اهمیت خواهد بود». روحانی حضور نمایندگانی از اتحادیه اروپا در مراسم تحلیف رئیس‌جمهور ایران را به معنای اراده مستحکم ایران و اروپا برای توسعه مناسبات همه‌جانبه برشمرد. فدریکا موگرینی هم با اشاره به اینکه توافق برجام دستاوردهای بسیار بزرگی برای ایران و اتحادیه اروپا داشته است، بر ضرورت توسعه همکاری‌های دوجانبه در بخش‌های مختلف تجاری، اقتصادی و گفت‌وگوهای سیاسی میان ایران و اتحادیه اروپا تأکید کرد. موگرینی گفت: «حضور هیئتی از اتحادیه اروپا در مراسم تحلیف رئیس‌جمهوری ایران، یک تصمیم مهم سیاسی بوده و نشان‌دهنده اراده کشورهای اروپایی برای گسترش روابط با ایران و حراست از برجام است». او گفت: «برجام فقط مختص به یک طرف نیست و همه طرف‌های مذاکره‌کننده و جامعه بین‌المللی باید برای حفظ و حراست از آن تلاش کنند».

اتحادیه اروپا قاطعانه از برجام حمایت می‌کند

بعد از دیدار با روحانی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و هیئت همراه او با محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه، دیدار کردند. در این دیدار، درباره مسائل مربوط به اجرای برجام، روابط دوجانبه ایران و اتحادیه اروپا و اوضاع در منطقه گفت‌وگو و تبادل نظر شد. ظریف در این دیدار با اشاره به مشکلاتی که آمریکا در راه اجرای برجام ایجاد کرده است، گفت: «دولت جدید آمریکا دنبال آن است تا نگذارد جمهوری اسلامی ایران از منافع برجام استفاده کند و این نقض متن برجام به شمار می‌رود». موگرینی گفت: «جامعه بین‌الملل منافع مشترکی با ایران در اجرای برجام دارد. اتحادیه اروپا قاطعانه از برجام حمایت می‌کند و این موضع مشترک تمام کشورهای اروپایی است. مواضع اتحادیه اروپا در این زمینه روشن است و ما تلاش داریم تا آمریکا را هم در برجام کنار خود داشته باشیم».

دیدار موگرینی با خرازی و ولایتی

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، پیش‌ازظهر روز گذشته با سیدکمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی ایران، دیدار و گفت‌وگو کرد. خرازی در این دیدار گفت: «از اروپایی‌ها انتظار داریم واقع‌گرایانه‌تر به مسائل خاورمیانه نگاه کرده و به صلح و ثبات منطقه کمک کنند». موگرینی، هم در این ملاقات با بیان اینکه ایران و اروپا منافع مشترکی دارند، گفت: «ما نگران منطقه و به‌ویژه تداوم درگیری در سوریه هستیم؛ ازاین‌رو، اولویت ما نیز مبارزه با گروه‌های تروریستی است». او در بخش دیگری از سخنان خود به برجام اشاره کرد: «ما خواهان تداوم برجام هستیم و این توافق به ما امکان تعامل بیشتری را بین ایران و اروپا می‌دهد. نیت اروپا گسترش تعامل در بخش‌های انرژی، گردشگری، منطقه و... است. خرازی، پیش‌ازظهر روز شنبه با «ژان باتیست لمون»، دبیر دولت در وزارت اروپا و وزارت امور خارجه فرانسه، نیز در محل شورای راهبردی روابط خارجی دیدار کرد. موگرینی صبح روز شنبه با علی‌اکبر ولایتی، رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، نیز دیدار کرد. ولایتی در این دیدار گفت: «انتظار این است که اتحادیه اروپا و کشورهای اروپایی، سیاست مستقل‌تری را مانند گذشته‌های خود اتخاذ کنند». موگرینی نیز گفت: «امیدوارم شاهد رشد و ارتقای هرچه بیشتر تفاهم‌ها و همکاری‌های اتحادیه اروپا و ایران باشیم».

گسترش همکاری‌های تهران - آستانه در همه عرصه‌ها

حسن روحانی، همچنین با «غیرت عبدالرحمان‌اف»، وزیر امور خارجه قزاقستان، دیدار کرد. او با اشاره به تحکیم همکاری تهران - آستانه و وجود روابط برادرانه بین رؤسای جمهور دو کشور، گفت: «در دولت یازدهم، توافق‌های بسیار خوبی بین ایران و قزاقستان منعقد شده که تسریع در اجرائی و عملیاتی‌شدن آنها، می‌تواند به‌نفع منافع دو ملت و منطقه باشد». رئیس‌جمهور تأکید کرد: «دو کشور همچنین در زمینه انرژی، حمل‌ونقل ریلی و جابه‌جایی توریسم و کالا از طریق دریای خزر و نیز کشاورزی و کشت فراسرزمینی می‌توانند همکاری‌های خود را گسترش دهند».

روحانی اهمیت همکاری تهران - آستانه و نیز کشورهای حوزه دریای خزر را درباره حل‌وفصل نهایی مسائل مربوط به همکاری در دریای خزر مورد تأکید قرار داد. غیرت عبدالرحمان‌اف، نیز با تأکید بر اهتمام آستانه برای تقویت بیش‌ازپیش روابط خود با تهران گفت: «رئیس‌جمهور قزاقستان با جدیت اجرا و تکمیل توافقات انجام‌شده با ایران را پیگیری می‌کند و امروز به واسطه تلاش‌های مشترک رؤسای جمهور دو کشور، روابط تهران - آستانه به سطح مشارکت راهبردی رسیده است».

آماده گسترش و تقویت روابط با عراق هستیم

روحانی روز گذشته در دیدار با «فؤاد معصوم»، رئیس‌جمهور عراق، تسریع در حل‌وفصل نهایی مشکلات و گسترش روابط بانکی بین دو کشور را ضروری خواند و گفت: «توسعه همکاری‌های بانکی نقش عمده‌ای در تقویت روابط اقتصادی و تجاری دو کشور ایفا می‌کند». فؤاد معصوم نیز در این دیدار گفت: «روابط مستحکم ایران و عراق زمانی خود را نشان داد که عراق گرفتار یک دشواری بزرگ شده بود و گروهک تروریستی داعش تعدادی از شهرهای عراق را اشغال کرده و قصد اشغال تعداد دیگری از شهرها را داشت که در این مقطع کمک‌های جمهوری اسلامی به دولت و ملت عراق برای مقابله با داعش بسیار مؤثر بود».

دولت دوازدهم از همکاری همه‌جانبه ایران و کره‌جنوبی حمایت می‌کند

روحانی در دیدار «چون سون کیون»، رئیس مجلس کره‌جنوبی، با اشاره به اینکه امروز در بخش انرژی، نفت، گاز و پتروشیمی ایران، ۲۰۰ میلیارد دلار پروژه آماده برای سرمایه‌گذاری وجود دارد، گفت: «سرمایه‌گذاران و بخش خصوصی کره‌جنوبی هم می‌توانند در اجرای این پروژه‌ها مشارکت داشته و فعالیت کنند». رئیس‌جمهوری با تأکید بر ضرورت و اهمیت امنیت و ثبات در آسیا به‌ویژه در منطقه شرق آسیا، گفت: «معتقدیم در دنیای امروز همه کشورها باید اختلاف نظرها را از طریق گفت‌وگو و راه‌حل سیاسی حل‌وفصل کنند». رئیس‌جمهور در این دیدار، امضای ۵۰ سند همکاری میان مسئولان دو کشور را در سفر رئیس‌جمهور سابق کره‌جنوبی به کشورمان، موجب تحولی مثبت در روابط مشترک برشمرد و بر ضرورت تلاش در راستای توسعه روابط و همکاری‌های همه‌جانبه در بخش‌های مختلف اقتصادی و سرمایه‌گذاری میان تهران - سئول تأکید کرد. «چون سون کیون» رئیس مجلس کره‌جنوبی نیز اسناد امضاشده و توافقات دو کشور را تضمینی برای توسعه همکاری‌ها و روابط مشترک عنوان کرد.

تهران از گسترش و تقویت همکاری‌ها با کابل استقبال می‌کند

روحانی همچنین با «محمد اشرف غنی»، رئیس‌جمهور افغانستان، دیدار کرد. او با تأکید بر اهمیت تقویت ارتباطات و تعاملات گسترده و عمیق دو کشور، گفت: «بندر چابهار با توجه به اتصال به خط ریلی می‌تواند مورد استفاده افغانستان نیز باشد و از این طریق همکاری‌های دو کشور در عرصه‌های اقتصادی، تجاری و معدنی را گسترش دهد». روحانی به موضوع اهمیت محیط زیست و ضرورت تلاش همگانی کشورها برای حفظ آن اشاره کرد و گفت: «اگر دریاچه‌ها و تالاب‌های موجود در مناطق مرزی ایران و افغانستان احیا نشوند، گردوغبار در آینده می‌تواند مشکلات بسیار جدی برای همه مردم ساکن در این مناطق ایجاد کند. این یک انتخاب نیست؛ بلکه یک ضرورت زیست‌محیطی است». رئیس‌جمهور افغانستان امنیت و ثبات را نیاز جدی افغانستان برشمرد.

دیدارهای رسمی معاون اول رئیس‌جمهوری

اسحاق جهانگیری، معاون‌اول رئیس‌جمهور، با «مؤسس علی»، معاون‌اول نخست‌وزیر اوگاندا، دیدار کرد. او گفت: «زمینه‌های فراوانی برای توسعه همکاری‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی میان دو کشور وجود دارد که امیدواریم با حضور مقامات عالی‌رتبه دو کشور، از این ظرفیت‌ها بیشتر استفاده شود». جهانگیری از مواضع مستقل و رأی منفی اوگاندا به قطع‌نامه حقوق‌بشری علیه ایران قدردانی کرد.

جهانگیری، در دیدار با «دیمیتریس سیلوریس»، رئیس مجلس قبرس، با اشاره به ظرفیت‌های فراوان همکاری میان دو کشور ایران و قبرس، گفت: «تهران برای همکاری با نیکوزیا هیچ محدودیتی قائل نیست و از هر توافقی که منجر به افزایش مناسبات فرهنگی، اقتصادی و سیاسی شود، استقبال می‌کند». معاون‌اول رئیس‌جمهور حل موانع بانکی را عاملی مهم بر سر راه توسعه همکاری‌های دو کشور ارزیابی کرد. رئیس مجلس قبرس با اشاره به سفر آتی هیئتی از بازرگانان و تجار کشورش به ایران، گفت: «تجار قبرسی از فراهم‌شدن زمینه روابط میان دو کشور استقبال می‌کنند و اگر مشکلات بانکی مرتفع شود، این همکاری‌ها مؤثرتر خواهد شد».

نیازمند کار جدی در اوکراین هستیم

جهانگیری، در دیدار با «استپان کوبیو»، معاون‌اول نخست‌وزیر اوکراین، تبادل هیئت‌ها و آمدورفت مقامات دو کشور را گامی مؤثر در تقویت مناسبات تهران ـ کیف برشمرد و گفت: «ایران و اوکراین در دو دهه گذشته از روابط سیاسی خوب و صمیمانه برخوردار بوده‌اند که این روابط بر پایه احترام متقابل و براساس منافع دو کشور در حال توسعه بوده است». معاون‌اول نخست‌وزیر اوکراین نیز در این ملاقات با بیان اینکه دو کشور می‌توانند روابط دوجانبه خود را در زمینه‌های مختلف ارتقا دهند، گفت: «انرژی و کشاورزی از مهم‌ترین زمینه‌های همکاری برای ایران و اوکراین است و دو کشور می‌توانند نقش مهمی در تأمین امنیت غذایی و تأمین انرژی برای یکدیگر ایفا کنند».

دیدارهای ظریف

«رابرت راسی» وزیر امور خارجه توگو، با محمدجواد ظریف دیدار کرد. او گفت: «مایلیم روابط دو کشور را در همه زمینه‌ها گسترش دهیم و در همین راستا علاقه‌مند هستیم شرکت‌های ایرانی فعالیت‌های اقتصادی خود را در توگو افزایش دهند. ظریف نیز تأکید کرد: «ما هم مایلیم در زمینه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی مناسبات دوجانبه را گسترش دهیم. همچنین آمادگی داریم درخصوص مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی همکاری و تبادل‌نظر داشته باشیم». «کارل هاینس کویف»، نایب‌رئیس اول پارلمان اتریش هم در ملاقات با وزیر امور خارجه کشورمان درخصوص موضوعات دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی گفت‌وگو کرد.

«کارلوس خوزه منندز»، معاون رئیس‌جمهور و وزیر برنامه‌ریزی ونزوئلا با وزیر امور خارجه ایران دیدار کرد. منندز با اشاره به تهدیدها و فشارهای آمریکا علیه کشورش، از حمایت‌های ایران از ونزوئلا قدردانی کرد. او گفت: «تلاش‌های جمهوری اسلامی ایران در برابر تحریم‌ها و فشارهای یک‌جانبه و خارجی قابل توجه بوده و ونزوئلا خواهان استفاده از تجارب شما در زمینه مقابله با تحریم‌هاست». معاون رئیس‌جمهور ونزوئلا افزود: «باید از هر تهدید و فشاری که آمریکا به ما وارد می‌کند، به‌عنوان فرصتی در تقویت روابط با یکدیگر استفاده کنیم». وی با تأکید بر اینکه ونزوئلا همواره در کنار ایران خواهد ماند، به تلاش‌های دولت متبوعش در برگزاری انتخابات و تشکیل مجلس مؤسسان اشاره کرد. ظریف هم گفت: «ما تحریم‌های جدید آمریکا علیه ونزوئلا را به شدت محکوم کردیم».

نیاز به گام‌های بلندتر در روابط بانکی با اوکراین

ظریف در ملاقات با «استفان کوبیف» معاون‌اول نخست‌وزیر و وزیر توسعه اقتصادی اوکراین گفت: «اوکراین یکی از دوستان قدیمی ماست و باید به‌طور مشترک تلاش کنیم تا موانع موجود بر سر راه افزایش مناسبات برداشته شود». به گفته ظریف، در زمینه روابط بانکی لازم است گام‌های بلندتری برداریم. برگزاری کمیسیون مشترک اقدام مناسبی برای توسعه روابط بود. معاون‌اول نخست‌وزیر اوکراین گفت: «آمادگی داریم در سازمان ملل هم‌افزایی داشته باشیم». ظریف همچنین در دیدار با «رشید مردوف»، وزیر امور خارجه ترکمنستان بر توسعه همه‌جانبه روابط ایران و ترکمنستان تأکید کرد. مردوف نیز گفت: درخصوص تدوین رژیم حقوقی دریای خزر به تبادل نظر با ایران ادامه خواهیم داد.

ادامه در صفحه ۱۹

خبر

هادی غفاری:

اگر بودید که رأی می‌آوردید

● **هادی غفاری:** اوایل انقلاب مد شده بود که می‌گفتند: «کسی که رأی نداره حق نظر نداره»، این بد است، حق نظر باید برای همه باشد، اما حق نظر با حق فحش و تخریب فرق دارد، نباید طلبکار باشند آنها نقشی در پیروزی دکتر روحانی نداشتند و نباید انتظاری داشته و سهم‌خواهی یا کارشکنی کنند تا میز بازی را به‌هم بریزند. گروهی هم هستند که به هیچ قیمتی حاضر به قبول شکست نیستند و خود را طلبکار می‌دانند، مدعی بودن و ماندن در صحنه هستند، این توقع آنها کاملا بیجاست «اگر بودید که رأی می‌آوردید، پس شما نیستید».

ادامه از صفحه ۶

راه درازی که زنان آمده‌اند

در عرصه سیاست‌ورزی دینی با تکیه بر مقام اجتهاد، منیره گرجی در زمره اعلم مجتهده‌های مجلس خبرگان، مصداق عینی مفهوم رجل سیاسی است که در سایه وجود این بزرگ‌زنان، بسیاری از مفروضات قابل بازنگری است، تکاپوهای زنان خردمند و متخصص امروزی نیز با پشتوانه همین سرمایه‌های انقلاب بوده که با امید به آینده و اعتلای موقعیت زنان ایران، با همه محدودیت‌ها گام‌های بزرگی برداشته‌اند. نادیده‌گرفتن این ظرفیت‌ها نه‌تنها جفا به زنان توانمند است، که با خمول و خمودگی بیش از نیمی از جمعیت خسرانی جبران‌ناپذیر است. چه بس زود دیر باشد آیندگان این تکاپوهای بی‌سرانجام را به تلخی یاد کنند، درحالی‌که نقش زنان در همه کشورها حتی کشورهای در حال جنگی چون عراق و افغانستان روبه رشد است. انبانی از تجربیات زنان ایران، در مقایسه با تجربه ۴۰ساله سرمایه‌های ارزشمندی چون بانوانی که در فوق به آنها اشاره شد، آهنگ رشد کشور را با حضور عالمانه، متعهدانه، شایسته‌سالارانه و خردمندانه زنان دلسوز و کارآمد کشور پیوند زده و شعارهای انتخابات با مطالبات آن ایام به هم گره زده شود.

*** عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی**